EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 13.9.2007
KOM(2007) 533 galutinis

TREČIOJI KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

apie tam tikrų trečiųjų šalių tolesnį vizų režimo taikymą pažeidžiant abipusiškumo principą

pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 539/2001, nustatančio trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 851/2005 dėl abipusiškumo mechanizmo, 1 straipsnio 5 dalį

TURINYS

I.	**Įvadas**	3
II.	**Bulgarijos ir Rumunijos pranešimai apie abipusiškumo nesilaikymą**	3
III.	**Nuo Komisijos antrosios abipusiškumo ataskaitos pasiekti rezultatai**	4
1.	**Abipusiškumo atžvilgiu neproblemiškais laikomi atvejai**	4
1.1.	Bolivija	4
1.2.	Kosta Rika	4
2.	**Abipusiškumas jau visiškai įgyvendintas**	4
2.1.	Meksika	4
2.2.	Naujoji Zelandija	5
3.	**Dar nebaigti veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti**	5
3.1.	Brazilija	5
3.2.	Brunėjaus Darusalamas	5
3.3.	Izraelis	6
3.4.	Japonija	6
3.5.	Malaizija	6
3.6.	Panama	7
3.7.	Paragvajus	7
3.8.	Singapūras	7
4.	**Nuo 2006 m. spalio 3 d. ataskaitos padaryta pažanga abipusiškumo srityje**	8
4.1.	Australija	8
5.	**Nuo 2007 m. spalio 3 d. ataskaitos jokios pažangos abipusiškumo srityje**	9
5.1.	Kanada	9
5.2.	Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV)	10
IV.	**Išvada**	11

I. Įvadas

2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas (Reglamento I priedo „neigiamas sąrašas "), ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (Reglamento II priedo „teigiamas sąrašas")[1], su pakeitimais, padarytais 2005 m. birželio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 851/2005[2], yra pagrindinė mūsų vizų politikos ir abipusiškumo mechanizmo priemonė. Šis mechanizmas išsamiai aprašytas pirmojoje[3] ir antrojoje[4] vizų abipusi škumo ataskaitose.

Antrąją ataskaitą Komisija baigė tokiomis išvadomis:

„*Komisija mano, kad dialogas su trečiosiomis šalimis naujojo abipusiškumo mechanizmo srityje yra veiksmingas. Nuolat smarkiai mažėjantis „abipusiškumo nesilaikymo" atvejų (kai trečioji šalis toliau taiko vizų režimą valstybės narės piliečiams) skaičius, Komisijos nuomone, yra puikus pasiekimas*[5].

Tačiau su JAV susijusi padėtis nesikeičia, nors sprendžiant šiuos klausimus su Australija, Kanada ir Brunėjumi yra pasiekta pažangos. Nuo pokyčių sprendžiant šiuos klausimus su šiomis šalims priklausys, kokia strategija bus taikoma, kad būtų pasiekta konkreti pažanga įgyvendinant abipusiškumą.

Atsižvelgdama į visiško abipusiškumo įgyvendinimo svarbą, Komisija praneša apie savo ketinimą ne vėliau kaip 2007 m. kovo 31 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti naują ataskaitą ir reikiamus konkrečius pasiūlymus, jei abipusiškumo ir toliau nebus laikomasi, nors formaliai, remiantis Reglamento (EB) 1 straipsnio 5 dalimi, ji neprivalo teikti tokios ataskaitos iki 2008 m. birželio 30 d."

2006 m. spalio 5–6 d. išvadose Taryba pritarė, kad Bendrija toliau turi dirbti, kad įgyvendintų visišką vizų abipusiškumą su tomis trečiosiomis šalimis, su kuriomis to dar nepadaryta.

2007 m. birželio mėn. Komisija patvirtino, kad trečiosios vizų abipusiškumo ataskaitos pristatymas atidėtas dėl įvykių raidos kai kuriose iš šių trečiųjų šalių.

Šioje – trečiojoje – ataskaitoje išdėstomi visi metodai, nuo 2006 m. spalio 5–6 d. Tarybos išvad ų priėmimo Komisijos taikyti teigiamo sąrašo trečiosioms šalims, kurios toliau taiko vizų režim ą valstybių narių piliečiams.

II. Bulgarijos ir Rumunijos pranešimai apie abipusiškumo nesilaikymą

2007 m. sausio 1 d. įstojusios į Europos Sąjungą, pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 851/2005 2 straipsnį Bulgarija ir Rumunija turėjo pranešti apie abipusiškumo nesilaikymą.

---

1 OL L 81, 2001 3 21, p. 1.
2 OL L 141, 2005 6 4, p. 3.
3 COM(2006) 3 galutinis.
4 COM(2006) 568 galutinis.
5 Žr. 2006 m. sausio 10 d. abipusiškumo ataskaitos 1A ir 1B priedus.

2007 m. vasario 13 d.[6] Bulgarija pranešė, kad abipusiškumo nesilaiko šios šalys: Australija, Bolivija, Brunėjus, Kanada, Kosta Rika, Malaizija, Meksika, Naujoji Zelandija, Panama, Singapūras ir Jungtinės Amerikos Valstijos. Bulgarija taip pat nurodė, kad su Izraeliu ir Paragvajumi pasirašė bevizio režimo susitarimus, kurie dar neįsigaliojo dėl tebevykstančių ratifikavimo procedūrų. Kol kas abi šios šalys tebetaiko vizų režimą Bulgarijos piliečiams.

2007 m. vasario 21 d.[7] Rumunija pranešė, kad abipusiškumo nesilaiko šios šalys: Australija, Brazilija, Brunėjaus Darusalamas, Kanada, Izraelis, Japonija, Naujoji Zelandija, Panama, Paragvajus ir Jungtinės Amerikos Valstijos.

III. Nuo Komisijos antrosios abipusiškumo ataskaitos pasiekti rezultatai

2006 m. spalio 5–6 d. Tarybai patvirtinus, kad reikia toliau dirbti siekiant visiško vizų abipusiškumo, Komisija vėl aktyviai ėmėsi veiksmų.

1. Abipusiškumo atžvilgiu neproblemiškais laikomi atvejai

1.1. Bolivija

Pranešimas: Bulgarija

Pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1932/2006, iš dalies keičiantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001[8], Bolivija perkelta į I priedą, todėl nuo 2007 m. balandžio 1 d. Bolivijos piliečiams taikomas vizų režimas. Dėl perkėlimo abipusiškumo mechanizmas nebetaikomas Bolivijai.

1.2. Kosta Rika

Pranešimas: Bulgarija

2006 m. liepos 20 d. Kosta Rikos valdžios institucijų Komisijai pateiktame 2006 m. liepos 14 d. Migracijos ir užsieniečių generalinio direktoriaus aplinkraštyje nurodoma, kad Bulgarija yra pirmojoje šalių, kurių piliečiai gali Kosta Rikoje be vizų viešėti ne daugiau kaip 90 dienų, grupėje.

2. Abipusiškumas jau visiškai įgyvendintas

2.1. Meksika

Pranešimas: Bulgarija

2007 m. vasario 26 d.[9] Bulgarija informavo Komisiją, kad nuo 2007 m. kovo 11 d. Bulgarijai netaikomas vizų režimas 90 dienų per šešis mėnesius nuo pirmojo atvykimo neviršijančių tranzito ir trumpalaikės viešnagės Meksikoje atvejais.

Vertinimas

---

6 OL C 75, 2007 4 3, p. 5.
7 OL C 75, 2007 4 3, p. 6.
8 OL L 29, 2007 2 3, p. 10.
9 OL C 75, 2007 4 3, p. 5.

Bevizio režimo abipusiškumas jau visiškai įgyvendintas visų valstybių narių ir asocijuotųjų Šengeno šalių atžvilgiu.

2.2. Naujoji Zelandija

Pranešimas: Bulgarija ir Rumunija

2007 m. kovo 13 d. Naujoji Zelandija informavo Komisiją, kad nusprendė panaikinti vizų režim ą Bulgarijos ir Rumunijos piliečiams, vykstantiems į Naująją Zelandiją trumpesnei nei trijų m ėnesių viešnagei. Sprendimas galioja nuo 2007 m. liepos 30 d.

Vertinimas

Bevizio režimo abipusiškumas jau visiškai įgyvendintas visų valstybių narių ir asocijuotųjų Šengeno šalių atžvilgiu.

3. Dar nebaigti veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

3.1. Brazilija

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2007 m. liepos 9 d. Komisija priėmė rekomendaciją Tarybai pradėti derybas su Brazilija dėl bevizio režimo tarp Europos bendrijos ir Brazilijos susitarimo. Tai būtų pirmasis kartas, kai Bendrija ir trečioji šalis derėtųsi dėl dvišalio bevizio režimo susitarimo.

3.2. Brunėjaus Darusalamas

Pranešimas: Bulgarija ir Rumunija

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2006 m. spalio 6 d. Brunėjaus Darusalamas informavo Komisiją apie jo vyriausybės priimtą sprendimą nuo 2006 m. spalio 1 d. visoms Šengeno erdvei priklausančioms ES valstybėms nar ėms taikyti 30 dienų bevizį režimą. Tačiau remiantis kai kuriose Brunėjaus Darusalamo vyriausybės interneto svetainėse pateikta informacija, 30 dienų bevizis režimas nėra taikomas visoms Šengeno erdvei priklausančioms ES valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims. Brun ėjaus Darusalamo valdžios institucijų paprašyta paaiškinti, kaip esama iš tiesų. Kalbant apie Bulgarijos ir Rumunijos pranešimus, Komisija Brunėjaus Darusalamo valdžios institucijų papra šė imtis priemonių, kad Bulgarijos ir Rumunijos piliečiams būtų užtikrintos vienodos vizų s ąlygos.

Vertinimas

Įvertinti bus galima tik tuomet, kai iš Brunėjaus Darusalamo valdžios institucijų bus gautas atsakymas.

3.3. Izraelis

Pranešimas: Bulgarija ir Rumunija

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2007 m. balandžio 27 d. Bulgarija informavo Komisiją, kad įsigaliojo Bulgarijos ir Izraelio susitarimas dėl vizų režimo panaikinimo. Todėl nuo 2007 m. liepos 15 d. Bulgarijos piliečiams netaikomas vizų režimas trijų mėnesių per pusmetį neviršijančių tranzito ir trumpalaikės vie šnagės atvejais.

2007 m. liepos 17 d. Komisija Izraelio valdžios institucijų paprašė imtis priemonių, kad Rumunijos piliečiams būtų užtikrinta trijų mėnesių bevizė viešnagė.

Vertinimas

Bevizio režimo abipusiškumas jau įgyvendintas Bulgarijos atžvilgiu. Kalbant apie Rumuniją, įvertinti bus galima tik tuomet, kai iš Izraelio valdžios institucijų bus gautas atsakymas.

3.4. Japonija

Pranešimai: Rumunija

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2007 m. liepos 6 d. Komisija Japonijos valdžios institucijų paprašė imtis priemonių, kad Rumunijos piliečiams būtų užtikrinta trijų mėnesių bevizė viešnagė.

Vertinimas

Įvertinti bus galima tik tuomet, kai iš Japonijos valdžios institucijų bus gautas atsakymas.

3.5. Malaizija

Pranešimas: Bulgarija

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2007 m. sausio 14 d. Malaizijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad remdamosi abipusiškumo principu Estijos, Latvijos ir Slovėnijos piliečių bevizės viešnagės laikotarpį padidino iki 90 dienų.

Kalbant apie Bulgariją, Komisija Malaizijos valdžios institucijų paprašė paaiškinimų dėl Bulgarijos piliečiams suteiktos bevizės viešnagės trukmės ir dėl bevizės viešnagės padidinimo iki trijų mėnesių, kai dabar leidžiama viešėti trumpiau.

Vertinimas

Komisija palankiai vertina Malaizijos pažangą siekiant atkurti visišką vizų abipusiškumą suteikiant trijų mėnesių bevizės viešnagės galimybę visų valstybių narių piliečiams ir tikisi, kad siekiant įgyvendinti visišką abipusiškumą Bulgarijos piliečių atžvilgiu, kuo greičiau bus atsi žvelgta ir į pastarąjį prašymą.

3.6. Panama

Pranešimai: Bulgarija ir Rumunija

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2007 m. liepos 5 d. Komisija Panamos valdžios institucijų paprašė imtis priemonių, kad Bulgarijos ir Rumunijos piliečiams būtų suteikta trijų mėnesių bevizės viešnagės galimybė.

Vertinimas

Įvertinti bus galima tik tuomet, kai iš Panamos valdžios institucijų bus gautas atsakymas.

3.7. Paragvajus

Pranešimai: Bulgarija ir Rumunija

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2007 m. liepos 9 d. Komisija Paragvajaus valdžios institucijų paprašė imtis priemonių, kad Bulgarijos ir Rumunijos piliečiams būtų suteikta trijų mėnesių bevizės viešnagės galimybė.

Vertinimas

Įvertinti bus galima tik tuomet, kai iš Paragvajaus valdžios institucijų bus gautas atsakymas.

3.8. Singapūras

Dabartinė padėtis

Bevizis režimas apribojamas iki 30 dienų, tačiau viešnagė gali būti pratęsiama vietoje dviem 30 dienų laikotarpiams.

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2006 m. rugsėjo mėn. Singapūro valdžios institucijos patvirtino, kad bevizis režimas taikomas trijų šalių piliečiams remiantis įvairiais teisės aktais: Bevizio režimo amerikiečiams programa ir Laisvosios prekybos su Australijos bei Pietų Korėjos piliečiais susitarimais.

Vertinimas

Kadangi trijų šalių piliečiams taikomos atvykimo ir viešnagės sąlygos yra palankesnės nei ES piliečiams, abipusiškumo Singapūro atžvilgiu metodas turėtų būti persvarstytas.

Komisija siūlo pradėti diskusijas apie tinkamiausias priemones siekiant užtikrinti, kad ES ir min ėtų trijų šalių piliečiams taikomos sąlygos būtų suderintos. Reikėtų įvertinti, ar šis tikslas gali b ūti teisiškai ir politiškai pasiektas, Singapūro valdžios institucijoms vienašališkai priimant sprendimą. Jeigu ne, reikėtų apsvarstyti galimybę sudaryti dvišalį Europos bendrijos ir Singap ūro bevizio režimo susitarimą.

4. Nuo 2006 m. spalio 3 d. ataskaitos padaryta pažanga abipusiškumo srityje

4.1. Australija

Dabartinė padėtis

Iš 14 valstybių narių (Belgijos, Danijos, Vokietijos, Graikijos, Ispanijos, Prancūzijos, Italijos, Liuksemburgo, Maltos, Nyderlandų, Austrijos, Portugalijos, Suomijos, Švedijos), taip pat Islandijos ir Norvegijos, piliečių Australija reikalauja tik elektroninio kelionės leidimo (ETA).

Iš 11 valstybių narių (Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos, Slovėnijos ir Slovakijos) piliečių reikalaujama e. viza (e676). Septynių iš minėtų valstybių narių, t. y. Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos ir Slovėnijos, piliečiams taikoma supaprastinta išdavimo tvarka („autogrant facility“).

Nuo 2007 m. liepos 1 d. e676 vizos viešnagėms iki trijų mėnesių ir verslo vizos, išduodamos ne daugiau kaip trims mėnesiams, neapmokestinamos.

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

Nuo 2006 m. spalio 3 d. ataskaitos Australija supaprastintą išdavimo tvarką taiko trims kitoms valstybėms narėms: Lietuvai nuo 2006 m. gruodžio 1 d., Vengrijai nuo 2007 m. sausio 15 d. ir Kiprui nuo 2007 m. liepos 1 d.

2007 m. kovo 28 d. Bulgarijai ir Rumunijai teikiama e676 turistinės vizos išdavimo paslauga.

Be to, Australijos valdžios institucijos pateikė paaiškinimų dėl keturių kriterijų, naudojamų vertinant, ar taikyti tam tikrai šaliai e676 vizos mechanizmą, o po to ir supaprastintą išdavimo tvarką. Šie keturi kriterijai yra:

– išduodamų vizų skaičiaus patvirtinimas;

– patikslintas negrįžusių asmenų skaičius („Mod NRR“): kai lankytojai pasilieka šalyje pasibaigus vizos galiojimui;

– apsaugos vizų (PV) skaičius: kai lankytojai atvyksta su turistine viza, o po to prašo apsaugos vizos;

– anuliuotų vizų skaičius.

Be to, Australijos valdžios institucijos nurodė, kad Bulgarijai, Lenkijai, Rumunijai ir Slovakijai supaprastinta išdavimo tvarka dar negali būti taikoma, tačiau tai gali būti persvarstyta 2007 m. liepos arba rugpjūčio mėn. Jos taip pat nurodė, kad nors 65–70 % prašymų pagal supaprastintą išdavimo tvarką nagrinėjami automatiškai, kai kurių grupių asmenims (pavyzdžiui, jaunesniems nei 18 m. ir vyresniems nei 70 m.) negali būti taikoma automatinė tvarka, nes reikalingi atitinkamai tėvų sutikimo arba geros sveikatos įrodymai. Be to, jos nurodė, kad 2008 m. viduryje bus įdiegta e.lankytojų („eVisitors“) sistema. Nesvarbu, kokio statuso, visos valstybės narės galės prisijungti prie e.lankytojų sistemos ir bus pirmosios šalys, kurioms taikoma ši sistema.

Vertinimas

Komisija palankiai vertina pažangą, pasiektą Bulgarijai ir Rumunijai suteikus e676 statusą, Kiprui, Lietuvai ir Vengrijai ėmus taikyti supaprastintą išdavimo tvarką ir nuo 2007 m. liepos 1 d. panaikinus e676 vizų trijų mėnesių neviršijančioms viešnagėms mokesčius.

Be to, vilčių teikia tai, kad jau imtasi techninių patobulinimų siekiant įdiegti e.lankytojų sistem

ą, o tai 2008 m. viduryje sudarys vienodas sąlygas visų valstybių narių piliečiams. Tuo tarpu Komisija toliau atidžiai stebės vizų išdavimo sąlygų, ypač ETA sistemos ir e676 supaprastintos išdavimo tvarkos, raidą.

5. Nuo 2007 m. spalio 3 d. ataskaitos jokios pažangos abipusiškumo srityje

5.1. Kanada

Dabartinė padėtis

Vizų režimas toliau taikomas Bulgarijos, Čekijos, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos ir Slovakijos piliečiams.

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

2006 m. lapkričio mėn. Kanados valdžios institucijos pateikė paaiškinimų dėl pagrindinių kriterijų, taikomų vizų režimo panaikinimui: atsakytų vizų skaičiaus, imigracijos nuostatų pa žeidimų atvejų, pasų saugumo, pasų išdavimo sistemos, informacijos apie pamestus ir pavogtus pasus, saugumo ir pabėgėlių reikalavimų. Jos nurodė, kad paaiškinimai dėl kriterijų ir jų taikymas susijusioms valstybėms narėms bei Komisijai bus pristatyti, kai tik bus oficialiai patvirtinti.

Komisijos ir Kanados tarnyboms keičiantis raštais nusistovėjo nauja bendradarbiavimo sistema. Šioms bendroms konsultacijoms imigracijos ir prieglobsčio klausimais rengti įkurta vyresniųjų pareigūnų jungtinė darbo vizų srityje grupė, nagrinėjanti vizų problemas ir sąlygas. Po apgailestaujamo vėlavimo pateikti paaiškinimų dėl kriterijų 2007 m. liepos 20 d. įvyko pirmosios bendros konsultacijos imigracijos ir prieglobsčio klausimais. Per šį susitikimą Kanados valdžios institucijos apžvelgė vizų režimo panaikinimo kriterijus ir pareiškė ateinan čiais mėnesiais surengsiančios techninius vizitus į kiekvieną susijusią valstybę narę. Aptarti techninių klausimų 2007 m. lapkričio mėn. jos ketina keliauti į keturias valstybes nares, 2008 m. vasario mėn. – į kitas keturias. Kalbant apie piliečių išsiuntimą iš šalies, Komisija nurodė, kad jeigu Kanada nori sudaryti readmisijos susitarimus, turi būti sudarytas EB ir Kanados readmisijos susitarimas, nes readmisijos klausimas priklauso EB kompetencijai.

Per 2007 m. birželio 4 d. ES ir Kanados aukščiausio lygio susitikimą Kanados ministras pirmininkas pranešė suprantantis bevizės kelionės svarbą Europos Sąjungai. Jis nurodė, kad Kanada savo sprendimus grindžia ne remdamasi abipusiškumo principu, o įvertindama kiekvienos šalies ypatumus, ir kad šiuo atžvilgiu kelionės iš JAV į Kanadą ir atvirkščiai yra labai svarbus aspektas. Tačiau jis taip pat nurodė, kad visos kitos valstybės narės eina teisinga linkme ir kad dar šiais metais vizų režimas galėtų būti panaikintas vienai arba dviem valstybėms narėms.

Vertinimas

Kanados vykdoma vizų patikra tapo skaidresnė, ji suteikė daugiau informacijos apie kriterijus ir jų taikymą, tiesa, gerokai vėluodama. Po Estijos 2006 m. rugsėjo mėn. nė vienai kitai valstybei narei vizų režimas nebuvo panaikintas.

Atsižvelgdama į Kanados ministro pirmininko pareiškimus ir paaiškinimus per technines diskusijas, Komisija tikisi, kad likusių ES valstybių narių patikra neužtruks, nes vizų patikros vertinimo kriterijai jau išaiškinti. Komisija siūlo Kanadai parodyti, jog yra pasiryžusi išspręsti šį

klausimą, ir iki šių metų pabaigos panaikinti vizų režimą vienai arba daugiau ES valstybių narių ir parodyti, kokių konkrečių rezultatų yra pasiekusi abipusiškumo srityje per 2008 m. pirmąjį pusmetį. Jeigu tokių rezultatų nebūtų, Komisija galėtų nuspręsti imtis Kanados atžvilgiu reikiamų priemonių.

5.2. Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV)

Dabartinė padėtis

Vizų režimas toliau taikytas Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Graikijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Rumunijos ir Slovakijos piliečiams.

Veiksmai, kurių imtasi abipusiškumui įgyvendinti

Iškart po to, kai Komisija priėmė antrąją ataskaitą, Pirmininko pavaduotojas F. Frattini nusiunt ė raštą JAV Vidaus saugumo departamento vadovui M. Chertoff, kuriame tvirtino, jog JAV nepadarė jokios konkrečios pažangos, ir pabrėžė, kad valstybių narių piliečiams taikomas skirtingas vizų režimas nėra nei suprantamas, nei priimtinas. Jis paprašė, kad būtų sudarytas planas, kuriame remiantis aiškiais ir skaidriais kriterijais būtų nustatytos gairės ir kuriame būtų paaiškinti įvairūs etapai. Komisija šią problemą minėjo ir per techninio bei politinio lygmens susitikimus, kaip antai per 2006 m. lapkričio 6 d. vykusį ES ir JAV teisingumo, laisvės ir saugumo ministrų troikos susitikimą. Šiame susitikime M. Chertoff nurodė, kad JAV vyriausyb ė rengia galimų Bevizio režimo programos (VWP) pakeitimų pasiūlymus, kuriuose labiau nei anksčiau pabrėžiamas saugumas.

Per 2006 m. lapkričio 28 d. vizitą į Estiją prezidentas Bushas pranešė apie ketinimą siekti VWP pakeitimų, kuriais būtų padidintas kelionių pagal VWP saugumas ir JAV suteikta galimybė paspartinti naujų šalių įtraukimą į programą. Siekdama sustiprinti programos saugumo aspektus, jo administracija ketina glaudžiai bendradarbiauti su Kongresu ir JAV tarptautiniais partneriais.

2007 m. vasario 8 d. JAV administracija pateikė VWP modernizacijos įstatymo projektą. V ėliau atskiri JAV Kongreso nariai pateikė keletą alternatyvių projektų.

Po 2007 m. birželio 12–13 d. TVR tarybos posėdžio Komisija ir ES pirmininkavusi Vokietija 2007 m. birželio 29 d. išsiuntė raštą M. Chertoff. 2007 m. liepos 23 d. Komisija ir ES pirmininkaujanti Portugalija išsiuntė dar keletą bendrų raštų svarbiems Kongreso nariams. Juose primenama, kad abipusiškumas yra ES bendros vizų politikos principas, ir išdėstomos pastabos dėl keleto dar tebesvarstomų VWP pakeitimų projektų aspektų. Kalbant apie readmisiją, pasiūlyta, kad tuo atveju, kai įsipareigojimai pagal tarptautinę teisę yra nepakankami, reikėtų apsvarstyti galimybę sudaryti EB-JAV readmisijos susitarimą, nes readmisijos klausimas priklauso EB kompetencijai.

2007 m. rugpjūčio 3 d. prezidentas Bushas pasirašė įstatymą „H.R. 1 Implementing Recommendations of the 9/11 Commission Act of 2007“. Šio akto 711 skirsnis skirtas bevizio režimo programos modernizacijai („Modernization of the Visa Waiver Program“). Pagrindiniai jos aspektai: elektroninio kelionės leidimo (ETA), už kurį gali būti numatytas mokestis, sistemos įdiegimas; atsakytų ne imigrantų vizų skaičiaus lankstumas, tam tikromis sąlygomis taikant 3–10 % proporciją arba didžiausią vizų galiojimo termino viršijimo ribą (kuri dar nenustatyta); biometrinės išvykimo oro transportu sistemos, suteikiančios galimybę patikrinti ne mažiau kaip 97 % užsienio piliečių išvykimą iš šalies per JAV oro uostus, įdiegimas; tai, kad

asmuo gali vykti į JAV pagal VWP, nereiškia, kad JAV jį turi priimti; informacijos apie pamestus ir pavogtus pasus teikimas per Interpolą arba kitomis priemonėmis; trečiosios šalys turėtų sutikti repatrijuoti bet kurį esamą arba buvusį pilietį, kurio atžvilgiu išduotas galutinis vykdomasis išsiuntimo iš šalies raštas; dvišalių keitimosi informacija apie keleivius susitarimų sudarymas.

Vertinimas

Nors abipusiškumo srityje JAV nepadarė jokios konkrečios pažangos, Komisijai teikia vilčių tai, kad JAV įsipareigojo reformuoti VWP ir iš tiesų tai padarė. Turėtų būti reikiamai atsi žvelgiama tiek į JAV vykdomą nacionalinio saugumo apsaugą, tiek į įgyvendinimą ES teisės aktų ir politikos, kuriais saugomi prie VWP norinčių prisijungti valstybių narių interesai, tačiau nesudaroma našta valstybių narių, kurioms jau suteikta teisė keliauti pagal VWP, piliečiams. Pakeisto įstatymo įgyvendinimas, visų pirma elektroninio kelionės leidimo sistemos įvedimas, įskaitant visas pasekmes ES ir valstybėms narėms, bus atidžiai stebimas. Komisija mano, kad šiuo metu nereikėtų imtis atsakomųjų priemonių JAV atžvilgiu, nes naujasis įstatymas neseniai priimtas ir bus įgyvendinamas. Komisija tikisi, kad prie programos norinčių prisijungti valstybių narių vertinimas bus pradėtas įstatymo įgyvendinimo laikotarpiu ir kad JAV dės visas pastangas, kad įgyvendintų prezidento Busho ketinimą reformuoti VWP ir taip užtikrinti greitesnį prie programos dar neprisijungusių ES valstybių narių įtraukimą.

IV. Išvada

Komisija mano, kad dialogas su trečiosiomis šalimis naujojo abipusiškumo mechanizmo srityje yra veiksmingas. Nuo mechanizmo įdiegimo 2005 m. birželio mėn., šiek tiek daugiau nei prieš dvejus metus, visiškas vizų abipusiškumas įgyvendintas arba įgyvendinamas svarbių trečiųjų šali ų atžvilgiu. Tai pasakytina nepaisant naujų Bulgarijos ir Rumunijos pranešimuose minėtų abipusiškumo nesilaikymo problemų. Pavyzdžiui, Naujoji Zelandija ir Meksika Bulgarijai ir Rumunijai vizų režimą panaikino per mažiau nei šešis mėnesius nuo šių dviejų valstybių narių įstojimo į ES. Komisija taip pat padarė didelę pažangą bendradarbiaudama su Australija, kuri, tikimasi, nuo 2008 m. vidurio taikys vienodas sąlygas valstybių narių piliečiams. Netrukus su Brazilija turėtų vykti derybos dėl visapusiško bevizio režimo susitarimo.

Kalbant apie JAV, naujojo įstatymo, kuriuo iš dalies keičiama VWP, priėmimas turėtų u žtikrinti, kad programa būtų taikoma visoms valstybėms narėms. Dabar, kai naujasis įstatymas priimtas, bus kruopščiai nagrinėjamos jo sąlygos ir įgyvendinimo tvarkaraštis. Komisija pasilieka teisę siūlyti imtis atsakomųjų priemonių, jei laukiamos pažangos įgyvendinant visišką vizų abipusiškumą nebus pasiekta laiku.

Kanada įsipareigojusi padaryti vizų patikrą skaidresnę ir pateikti daugiau informacijos apie kriterijus. Tačiau kol kas nepadaryta jokios pažangos vizų režimo panaikinimo srityje. Komisija siūlo Kanadai parodyti, jog yra pasiryžusi spręsti šį klausimą, ir iki šių metų pabaigos panaikinti vizų režimą vienai arba daugiau ES valstybių narių ir parodyti, kokių konkrečių rezultatų yra pasiekusi abipusiškumo srityje per 2008 m. pirmąjį pusmetį. Jeigu tokių rezultatų nebūtų, Komisija galėtų nuspręsti imtis Kanados atžvilgiu reikiamų priemonių.

Pagal Reglamento (EB) Nr. 851/2005 1 straipsnio 5 dalį ne vėliau kaip 2008 m. birželio 30 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks naują ataskaitą.